

Hazaérkeztek a „mai nagybányaiak”!

Közel kétesztendő utazást követően hazaérkeztek városunkba a „Mai Nagybányaiak” vándortárlat kortárs műalkotásai, amelyeket végre idehaza is megtekinthet a nagyközönség; a magyarországi művészetkedvelők által már sokszor megcsodált alkotásokból advent harmadik hetében, a jövő héten, december 17-én nyílik kiállítás Nagybányán, a Teleki Házban.

Bitay Zoltán, Dudás Gyula, Győri Kinga, Kovács Bertalan, Les Pál és Kása Dávid, valamint a máramarosszigeti Boar Szilvia szobraiból, grafikáiból, festményeiből először 2014 tavaszán, a fővárosi Újpest Galériában nyílt csoportos tárlat, amelyet múlt év decemberében Sárospatak követett; az Újbástya Rendezvénycentrum Urbán György Ki-

állítótermében megnyíló tárlatot még Dudás Gyula festőművész nyitotta meg.

Képzőművészeink idén áprilisban a paksi Csengey Dénes Kulturális Központban kaptak lehetőséget bemutatkozásra. Júniusban az ugyancsak anyaországi Martfűn látták vendégül a vándortárlatot, amely szeptemberben Ózdon fejezte be anyaországi utazását.

A tárlatsorozat a Teleki Magyar Ház, valamint a sárospataki Művelődés Háza és Könyvtára, a Sárospataki Képtár, és az Újpesti Kulturális Központ, vala-

JÖN! JÖN!! JÖN!!!

A nagybányai LENDVAY MÁRTON Színjátszó Kör idén is tisztelettel meghívja hűséges közönségét az elmaradhatatlan szilveszteri (és nem csak!) kabaréműsorának bemutatójára.

A várva-várt találkozóra **folyo év december 29-én, kedden 18.00 órai kezdettel kerül sor** a nagybányai Városi Színház nagytermében.

Jegyek elővételben december 14-től rendelhetők a 0745-790 554-es (Szegedi) telefonszámon.

Jöjjenek el, nem bánják meg!

mint az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE) Észak-magyarországi Képvisellete együttműködésének eredményeként valósulhatott meg, és jövő héten a Teleki Magyar Házban nyíló kiállítással zárul. A **december 17-én, csütörtökön délután hatkor** kezdődő megnyitóra szeretettel várunk minden érdeklődőt! (Dávid Lajos)

„Csak tiszta forrásból” - immár IX. alkalommal

A Sylvester János Egyesület immár IX. alkalommal szervezte meg Színerváralján a „Csak tiszta forrásból” című megyeközi szavalóversenyt, amelyen 14 tanintézményből (óvodából és iskolából) mintegy 90 versenyző és 45 felkészítő pedagógus (13 óvónő, 24 tanítónő, 8 magyar nyelv és irodalom szakos tanár) vett részt. A versmondó versenyt a Communitas Alapítvány és dr. Bónis István parlamenti képviselő támogatta, a szakhatóság részéről pedig Hitter Annamária magyar tagozatért felelős tanfelügyelő tisztele meg jelenlétével a maratonira sikeredett megmérettetést tudtuk meg Tepfenhárdt Ágota programfelelőstől.

Ezúttal az 0-8. osztályos díjazottak és felkészítő tanáraik névsorát tesszük közzé:

- folytatás az előző lapszámból -

Iskola

Előkészítő osztály

I. díj: Lévy Mira, N. Iorga Általános Iskola, Nagybánya, felkészítő pedagógus: Molnár Klára

II. díj: Magyari Eliza Karla, Németh László Elméleti Líceum, Nagybánya, felkészítő pedagógus: Szaniszló Emese

III. díj: Téglás Tamás Márk, Németh László Elméleti Líceum, Nagybánya, felkészítő pedagógus: Szaniszló Emese

Dicséret: Balázs Emma, Németh László Elméleti Líceum, Nagybánya, felkészítő pedagógus: Szaniszló Emese

Kovács Katalin, Avasújvárosi Általános Iskola, felkészítő pedagógus: Kovács Éva

I. osztály

I. díj: Várvédő Réka, N. Iorga Általános Iskola, Nagybánya, felkészítő pedagógus: Ruskál Enikő

II. díj: Noveli Krisztina, Alexiu Berinde Mezőgazdasági Líceum, Szinerváralja, felkészítő pedagógus: Adoreanu Kraiger Boglárka

III. díj: Hegedűs Péter, Németh

László Elméleti Líceum, Nagybánya, felkészítő pedagógus: Ninács Mária

Dicséret: Ferenczi Salomé, Kós Károly Általános Iskola, Szamosardó, felkészítő pedagógus: Kis-Tóth Elena

Jóna Bálint Erik, Leőwey Klára Elméleti Líceum, Máramarossziget, felkészítő pedagógus: Kassay Beáta

II. osztály

I. díj: Varhanyovszki Tímea, Leőwey Klára Elméleti Líceum, Máramarosszi-

get, felkészítő pedagógus: Stark Ágnes

II. díj: Török Nicolette, Monói Elemi Iskola, felkészítő pedagógus: Lakatos Etelka

III. díj: Tóth-Pál Efraim, Kós Károly Általános Iskola, Szamosardó, felkészítő pedagógus: Tóth-Pál Edit

Dicséret: Cseh Virág Tünde, Avasújvárosi Általános Iskola, felkészítő pedagógus: Cseh Tünde Andrea

Cătană Andrea, Alexiu Berinde Mezőgazdasági Líceum, Szinerváralja, felkészítő pedagógus: Szilágyi Éva

III. osztály

I. díj: Tóth Kinga-Dóra, N. Iorga Általános Iskola, Nagybánya, felkészítő pedagógus: Loiszli Sára

II. díj: Kádár-Tóth Gergő, Kós Károly Általános Iskola, Szamosardó, felkészítő pedagógus: Kis-Tóth Elena

III. díj: Cseh Dávid-Alfréd, Avasújvárosi Általános Iskola, felkészítő pedagógus: Krupa Anna

Dicséret: Nagy Anita-Judith, Monói Elemi Iskola, felkészítő pedagógus: Kis-Tóth Melinda

Ujlaki Márk, Alexiu Berinde Mezőgazdasági Líceum, Szinerváralja, felkészítő pedagógus: Czompa Mónika

- folytatás a 7. oldalon -

Különlegesen érdekes művészeti esemény

Rövidesen a nagybányai tájképfestő hagyományokat ápoló kiállításra kerül sor a PARTNER GALÉRIÁBAN, ahol a kortárs tájképfestő mozgalom egyik kiváló, ismert mestere, a szatmári **KOVÁCS EMIL LAJOS** főleg nagybányai és felsőbányai témákat megőrkítő képeit láthatják a művészeti értekek után érdeklődők.

A festőművész a nyári festőtáborokban, vagy a hegyes vidéken tett festőútjain minden évszakban készített vásznairól gyakran visszaköszönnnek a kedvenc témák, a hely varázsának látványai, az itteni közönség, de sok más helyen lakó művelt ember megkedvelt és keresett festészeti különlegességei.

Ne hagyjuk ki a ritka alkalmat! A Partner Galériában rendezett kiállítás megnyitóján, vagy az ünnepek alatt is látható képeket szeretettel ajánljuk mindenki figyelmébe.

Kovács Emil album - kiállítás -
december 15. 18,00 óra

PARTNER GALÉRIA - NAGYBÁNYA
Részletek a 9. oldalon.

Könyvbemutató Borsán és Kolozsváron

Olimpiai álom a Radnai-havasokban

December 11-én, azaz MA 12 órától mutatják be Borsán, a polgármesteri hivatal 1. emeletének központi halljában a *Visul unei olimpiade de iarnă în munții Rodnei* című kötetet, melynek szerzője Killyéni András-Péter sporttörténész. A magyar változat, az *Olimpiai álom a Radnai-havasokban* című kötet Kolozsváron kerül bemutatásra, december 14-én, 18 ótától.

Mindkét eseményen jelen lesznek a kötetben szereplő Kovács testvérek, Gedeon és Barna.

Karácsonyi rendezvények a Németh László Elméleti Líceumban

Az iskola egyik legszebb ünnepét, az Adventi spirált ünnepeltük csütörtökön és pénteken az óvodások és II. osztályosok családjával mesét hallgatva, karácsonyi dallamokat énekelve, gyertyát gyújtva. Ez a meghitt ünnep a kezdete karácsonyi rendezvényeinknek. A csoport- és osztályszintű előadásokat, kézműves foglalkozásokat, a mézeskalács-sütést nagy közös előadásunk zárja, amit idén a Szentháromság templomban tartunk **december 17-én 16 órától**, s amelyre szeretettel várjuk nemcsak diákjainkat és tanárainkat, de egész Nagybánya magyarságát is. Ünnepeljünk együtt!

További részletes programajánlat:

december 14., 16.30 óra: karácsonyváró adventi foglalkozás minden nagybányai és környékbeli 5-6 éves óvodásnak
december 15., 17 óra: karácsonyi előadás, Waldorf-csoport
december 15., 18 óra: karácsonyi előadás, IV. osztály
december 16., 16 óra: karácsonyi előadás, I. osztály
december 16., 17 óra: karácsonyi előadás, előkészítő osztály
december 17., 16 óra, Szentháromság templom: a Németh László Elméleti Liceum karácsonyi előadása. Fellep a kórus, óvodás csoportjaink, alsó tagozatosaink. A felső tagozatosok és középiskolások idén 25 nyelven köszöntik a karácsonyt.

Váradai Izabella
igazgató

Egyházi hírek

* **Koltón** december 12-én (szombaton) 10 órától sor kerül a **Nagybányai Református Egyházmegye** ifjúsági találkozójára, melyen Isten Igéjét **Nt. Orbán István Dániel** egyházmegyei ifjúsági szakelőadó, misztótfalvai lelkipásztor hirdeti. Előadást tart **Nt. Kovács Péter Zoltán** missziói előadó, magyarberkeszi lelkipásztor. Nagy szeretettel várják az ifjakat! (**Ecsedi Árpád**)

* A **Nagybánya-újbányai Református Egyházközsegtől** helyezték örök nyugalomra **Süveg László András** testvérünket, akit 81 évesen szolgált magához az Úr.

* A **nagybányai katolikus Szentháromság templomban** Rápolti Péter és Kinga tartotta keresztvíz alá Ku-

senszki Lóránd és Tóth Kinga kisfiát, aki a keresztségben a **Kusenszki Erik Roland** nevet kapta.

* Ugyaninnen helyezték örök nyugalomra **Suhart született Simon Kata**lin asszonytestvérünket, akit 76 évesen szolgált magához az Úr és **Kovács született Schléizinger Mária Magdolna** asszonytestvérünket, akit 71 évesen szolgált magához az Úr. Nyugodjanak békében!

* **A Szentháromság plébánia hírdetése:**

- Szombaton, december 12-én Esperességi Napot tartanak a Szentháromság plébánián. Téma: Tematikus Évek. Program: 10.30-11.00 – megérkezés (kávé, tea a Scheffler Házban); 11.00 – Előadás: Az Irgalmasság és a Krisztus Közösség éve; 12.00-12.20 – szünet; 12.20-13.15 – kiscsoportos beszélgetés; 13.30-ebéd.

NAGYBÁNYÁN is megnyitják az „IRGALMASSÁG KAPUJÁT”!

A KEDVES HÍVEK FIGYELMÉBE AJÁNLJUK!

Az Irgalmasság Éve egyházmegyénkben Ferenc pápa f. é. március 13-án egy bűnbánati szertartás keretében, Misericordiae Vultus (Az irgalmasság arca) című bullájával az irgalmasság rendkívüli szentéjét hirdette meg, mely 2015. december 8-án vette kezdetét és 2016. Krisztus Király ünnepén zárul.

Az irgalmasság rendkívüli szentéve különleges lehetőséget biztosít számunkra, hogy az isteni irgalmasságot közelebbről megismerhessük és átélhessük. A Krisztus-közösség Éve lelkipásztori programjaink mellett ragadjunk meg minden alkalmat, hogy Isten irgalmas szeretetét hirdessük híveinknek egyházmegyénkben is.

A Szentatya kérésének eleget téve a szatmári egyházmegyében a Székesegyházat, a nagykarolyi Kalazanci Szent József, a máramarosszigeti Borromeo Szent Károly és a nagybányai Szentháromság templomokat jelölöm ki, mint az „Irgalmasság Kapuit”. Ezen templomok ajtaján belépve teljes búcsút nyerhet a szokott feltételek mellett (szentgyónás, szentáldozás, valamint a Szentatya szándékára végzett Miatyánk, Üdvözlégy és Hiszekegy elimádkozásával).

† **Jenő püspök**

NAGYBÁNYÁN, a Szentháromság templomban 10 órakor kezdődő szentmise keretében nyitja meg az „Irgalmasság Kapuját” Ft. Román János nagybányai esperes plébános úr.

Az UNIVER PRODUCT KFT munkavállalót keres Nagybányán **MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI FELELŐS pozícióba.**

Versenyképes fizetési feltételek, jó csapatmunka, korszerű technológia. Elvárások: felső- vagy középfokú kémiai, élelmiszeripari szakképzettség. A pozíció betöltéséhez előnyt jelenthet a magyar, angol nyelv tudása.

Pályázataikat a hirdetés megjelenésétől számolva 3 héten belül várjuk az alábbi címen: BAIA MARE, str. MIHAI EMINESCU, Nr. 36A, TEL/FAX: 0262-211037, e-mail: zoltan.olah@univer.ro

MMG Kft.
 Hera u. 10. sz., tel. 0262/218021.
 218072, 0720530066.
 e-mail: mmghaiamare@yahoo.com

TERVEZ ÉS KIVITELEZ:

- Gáz, fűtés és vízszervezési rendszereket.
- Vízellátási és szennyvízelvezető rendszereket.

GYÁRT ÉS FORGALMAZ:

- Polietilén - szellőztetői elemek, gáz, víz és szennyvízelvezető hálózatoknak.
- Tipizált polietilén gázlevegővezeték - RISER
- MMG típusú gázszabályzó - mérő állomások. Kisfogyasztói használatra.
- KHS típusú gázszabályzó, 10-300 köbméter körüli szabályzóterülettel.
- GÁZGÉP típusú, kompalet gázszabályzó - mérő állomások, nagyfogyasztói használatra.
- PAKOLE típusú, földgázzal működő, vértelen és teljesen sugármentes hőszivattyúk.

- Vasárnap, december 13-án, a 10 órai szentmisén hivatalosan megnyitják az Irgalmasság Évét a Nagybányai Római Katolikus Esperesi Kerületben. A nagybányai Szentháromság templomban a Szentatya és a Püspök úr által engedélyezett búcsúkat nyerheti el minden római katolikus hívó az egész jubileumi év folyamán (ugyanígy a szatmári székesegyházban, a máramarosszigeti plébániatemplomban és a nagykarolyi Kalazanci Szent József templomban).

- December 17-én délután 4 órakor – a Németh László Elméleti Líceum diákjainak karácsonyi előadására várnak szeretettel mindenkit.

- December 19-én este 7 órakor – a Polgármesteri Hivatal által szervezett karácsonyi koncertre hívják a kedves érdeklődőket.

- December 20-án délután 4.30 órakor – a Szentháromság plébánia gyermekeinek karácsonyi előadása segít ráhangolódni az Ünnepre.

- December 24-én – karácsonyi éjféli Szentmise. (Bunda Csilla Annamária)

Dr. Bónis István parlamenti képviselő irodáinak működési programja:

Máramarossziget:

- **RMDSz-székház**, minden hónap első péntekén 12-14 óra között;

Nagybánya:

- **RMDSz-székház**, minden hónap második, harmadik és negyedik péntekén 10-12 óra között; - **Teleki Magyar Ház**, minden hónap második, harmadik és negyedik péntekén 12-14 óra között. A parlamenti képviselő telefonszáma: 0726200756.

A nyugdíjas „Nagy család” szeretettel vár Téged is december 28-án (hétfőn) a „SELMONT” étterembe. Célunk az, hogy búcsút vegyünk a 2015-ös esztendőről és sok-sok reménnyel köszöntsük a 2016-os évet. Jelentkezz a 0362-417818-as telefonszámon.

JOGTANÁCSADÁS

FEHÉR MIKLÓS ügyvéd **december 15-én**, 15-16 óra között tart ingyenes jogtanácsadást a nagybányai RMDSz - székházban (V. Lucaci u., 1 sz., I. emelet).

Szervezési okok miatt a fogadóórák személyes vagy telefonos előjegyzés alapján történnek, ezért megkérjük az igénylőket, hogy időben jelezzék számdéukat a 0262-217103 vagy a 0262-216593 telefonszámon.

Kiadja a **PRO GENIUS Egyesület Nagybánya**

Igazgató:	Soltz Anna
Főszerkesztő:	Tamási Attila
Főmunkatársak:	Dávid Lajos Deák László Simori Sándor
Számítógépes tördelés:	Deák László, Dávid Lajos, Tamási Attila
Nyomdai kivitelezés:	Bauer Artúr, Szabó Angéla

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
430143 Nagybánya
 Băii u. 3. sz.
 Tel/fax. 00(40)262-218.204
 www.nagybanya.ro/uj_szo.php
 e-mail: banyavidekiujso@gmail.com

Előfizetés a postahivatalokban és a lapkézbesítőknél - 40020 - Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az aláírt cikkek mondanivalója nem feltétlenül egyezik a szerkesztőség véleményével, és a szerző viseli értük a felelősséget. A szerkesztőség fenntartja az íráskor szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát. - ISSN 1221-0056 -

Készült a GENIUS Nyomdában

A Németh László Elméleti Líceum Diáktanácsának őszi ifjúsági programjai

A Németh László Elméleti Líceum Diáktanácsának őszi ifjúsági programjai november 25-27. között zajlottak, magukba foglalva kulturális, csapatépítő és sportrendezvényeket.

Az első napon a diákok egy, az 1956-os forradalomról szóló történelmi dokumentumfilmet nézhettek meg az iskola dísztermében, ezzel megemlékezve az októberi nemzeti ünnepünkről.

A következő napokban stratégia és mozgásigényes tevékenységek kerültek sorra, így a második délután a játékokról szólt, a diáktáncs tagjai egy „Óriás Monopoly”-val szórakoztatva a résztvevőket.

Az utolsó napon sportrendezvények következtek, melyek felkeltették mind a kisebb, mind a nagyobb diákok érdeklődését, így több, mint 80-an gyűltek össze az iskola tornatermében. Kosár-

labda és foci mérkőzések során az iskola osztályai összemérhették ügyességüket. A győztes csapatok minden tagja nyereseményben részesült. A nyertes csapatok:

Foci

I. 9 A-B

II. 11 A-B

III. 10 A-B

Kosárlabda

I. 12 C

II. 9 C

III. 10 A-B

Oravecz Csongor,
a Diáktanács elnöke

Jogi fogalomtár (9.)

Átadás fizetés gyanánt (románul darea în plată) – azon szerződés amelyben a hitelező az adós javaslatára elfogadja, hogy a megegyezett adósság törlesztési módjaita helyett, az utóbbi, egy másik formában törleszti ezt.

Az átadás fizetés gyanánt a polgári jogban a kötelelem megszüntetésének egyik módjaita is ezáltal, amelyet a Polgári Törvénykönyv 1492-es szakasza szabályoz. Fontos megemlíteni, hogy ezen jogi mechanizmus csak akkor lesz érvényes erejű, ha a hitelező, vagyis azon személy, akinek javára ezt teljesíteni kell, ebbe beleegyezik. Még akkor sem lehet a hitelező beleegyezését kikérlni, ha a más formában történő törlesztés azonos vagy nagyobb értékű, mint a megegyezés tárgyat képező adósság. Ennek magyarázata, hogy a felek

nem ebben egyeztek meg a jogviszony megszületésekor, s így ennek megváltoztatása sérti a megegyezés alapelvét.

Például, ha egy csereszerződés által a felek karácsony előtt megegyeznek, hogy az egyik fél az általa nevelt karácsonyi malacot a másik fél javára átengedi egy húsvéti bárány fejében. A malac tulajdonjogának átruházása karácsonykor gondtalanul megtörténik, viszont húsvétkor a bárány átadásának pillanatában az erre köteles adós inkább egy pulykát ad át a szerződés másik félének. Ha a bárányra feljogosult fél ezt elfogadja, a jogviszony megszűnik és eléri célját. Ellenkező esetben lehetőség van, hogy a szerződést a megállapodás alapján hajtja végre az adós is.

A fogalomtárat szerkeszti:

Péterfi Dénes,

az Erdélyi Jogász Civil Szervezet munkatársa (www.erdelyijogasz.ro)

Megjelent az Erdélyi Gyopár idei utolsó lapszáma

Tartalmából:

- * Újévi jókívánsággal búcsúzik a 2015-ös esztendőtől az Erdélyi Gyopár szerkesztősége
- * Megerősítette várfalát az Erdélyi Kárpát-Egyesület
- * Megkezdődött az Erdélyi Gyopár-körút
- * Folytatódik az EKE-napi pályázatok közlése
- * Egy kalandokkal teli hétvége a Retyezát-hegységben
- * Kovács István- és Wass Albert-emléktúra
- * Nagycsoportos lett a Csütörtöki séta
- * Könyv a teljesítménytúrákról
- * Az eddigi leginkább bakancsosbarát menedékház
- * Kiruccanás Portugáliába és Albániába
- * Honismeret: Zsillgő őrtüzek a Vajdán
- * Előzőkre emlékezünk: Szádeczky-Kardoss Gyula és báró Feilitzsch Arthur méltatása

la és báró Feilitzsch Arthur méltatása

- * A Csukási Tígyások Természetvédelmi Terület
- * Zsögödfürdő borvízforrásai
- * Meteorológusok statisztikái
- * GPS... az íróasztaltól az eltévedésig: XXV. OsmAnd... az alapos navigáció
- * Téli csillagképek

Az EKE kéthavonta megjelenő, természetjárás, honismeret és környezetvédelem témaköröket felölelő kiadványát keresse az EKE Gutin Osztályánál, a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségében, valamint a nagybányai Demokrácia Központban!

Laudáció

A Hagymásláposi Református Egyházközség PRO ECCLESIA díjjal való kitüntetések

Hagymáslápos Máramaros megyében található, az E58-as főút mentén helyezkedik el Nagybánya (9 km-re) és Dés között. A falu viszonylag sík területen fekszik, és jól látszanak a Gutin hegység kéklő és kora tavaszig hóval borított csúcsai. A falu határában folyik a Lápos folyó, mely a Cibles hegység nyugati oldalából ered. Hagymáslápos a folyó bal partján található.

Hagymáslápos Kővárvidék területéhez tartozott. Kővárvidék a vármegyei rendszerbe nem tartozó külön közigazgatási kerület a XVI-XIX századi Magyarországon. Kialakulása a Magyar Királyság XVI. századi három részre való szakadásáig vezethető vissza, amikor a Partiumhoz tartozott. A XVI. században vált ki Középszolnok vármegyéből és 1876-ban a vármegyei rendezéskor megszűnt, amikor is területét, mely 1089 km volt, Szolnok-Doboka és Szilágy vármegyék között osztották meg. Ekkor lesz a község Szolnok-Doboka részévé. A külön közigazgatás kialakításának a célja, hogy a stratégiai fontos vár részére biztosítottak legyenek az anyagi feltételek. Kialakult a megyékhez hasonló polgári rendtartás is és a me-

gyei közgyűlésekhez hasonló vidéki gyűléseket tartottak.

Pontos adatok nem állnak rendelkezésünkre az egyház keletkezését illetően, de nagy valószínűség szerint, mikor az 1600-as években a reformáció teret hódított Hagymásláposon is, akkor alakult a gyülekezet. 1624-ben Apafy Mihály református prédikátor hirdette Isten Igéjét. Az 1600-as években a község vezető családját „Hagymás”-nak hívták, ő volt a falu földesura. Nagy valószínűséggel erről a családról kapta a falu a Hagymáslápos nevet. Az 1600-as évek végén a Hagymás család kihalt.

A református templomot „1745-ben építette Gróf Teleki Mihály családi kriptának.”

A rendszerváltás előtt, néhai Móra Imre gondnoksága idején, a szerény anyagi körülmények között élő gyülekezet kerítéssel vette körül templomát, többször újították fel a régi parókiát, és elektromosították a harangokat.

A templomot többször tatarozták a hagymásláposiak. Legutóbb 1991-1992-ben Nagy József lelképásztor és Sipos Fazakas István gondnok szolgálata idején renoválták a templomot kívülről és belülről, Várdai Albert és Várdai András kőművesmesterek és presbiterek vezetésével. Ez alkalommal is illesse köszönet néhai Nagy József lelképásztort, aki nehéz időszakban, 42 évig lelkiismeretesen, kitartással és nagy odaadással szolgálta a gyülekezetet. A templom felújítását követő hálaadóistentiszteletre 1993. május 2-án került sor, melyen Isten Igéjét Nt. Balog Barnabás egyházkerületi főjegyző hirdette.

Több lelkes lakása is volt a gyülekezetnek, a legutóbbi, az új parókia épülete a gyülekezet áldozat-

készségét és odaadó munkáját dicséri, melynek munkálatai 2008 októberében kezdődtek és 2011 Húsvétjának nagyhetében már olyan állapotban volt, hogy a lelképásztor családjával együtt beköltözhetett. Mihály Lehel István lelképásztor és Molnár Imre, a gyülekezet gondnoka, végig „örködött” és imádkozott a munkálatok jó kimenetele érdekében. Erőn felüli munka volt ez e kicsiny közösség részéről, melyet önkéntes adakozással, kirovással és közmunkával sikerült elvégezni. A gyülekezet rendelkezik egy 25 éves holland kapcsolattal is, ezért illesse köszönet néhai Dr. Pásztor János debreceni nyugalmazott teológiai professzort, aki hathatósan közreműködött e kapcsolat kialakításában. A holland testvérek minden fontosabb munka elvégzésében segítettek.

A régi református iskolát is visszavásárolta az egyházközség a sliedrechtli (Hollandia) reformátusok támogatásával, mely jelenleg gyülekezeti házként működik, és a neve is jelzi: ÉBEN HÁÉZER, azaz „mindaddig megsegített minket az Úr”. (1 Sám. 7, 12)

Az anyagi építkezésen kívül a gyülekezetben (210 lélek) lelki építkezés is folyik, hisz heti négy istentisztelet, vallás-kátéórák és fakultatív magyar oktatás is működik. A kővárhosszúfalui (71 lélek) és az erdőszádai (3 lélek) szórványok gondozása is a hagymásláposi egyházközség feladata.

Az elért eredményeket figyelembe véve a Hagymásláposi Református Egyházközség méltóvá vált a PRO ECCLESIA díjra.

Nagyvárad, 2015. december 4.

Ecsedi Árpád lelképásztor

„Befektetés az emberekbe“

A projektet az Európai Szociális Alap támogatja

a romániai 2007-2013 Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Szektoriális Program keretén belül

PARTNERSÉG A MUNKAERŐPIACI
ESÉLYEGYENLŐSÉGÉRT

Esélyegyenlőség a munkaerőpiacon - Pályázati bemutató

Mindazonáltal, hogy a törvényes keret lehetővé teszi, az esélyegyenlőség a munkaerőpiacon nem valósul meg. Szükség van egy szemléletváltásra ezt a témakört illetően. A Szatmárnémeti Caritas Szervezet által kivitelezett pályázat, „Partnerség az esélyegyenlőségért a munkaerőpiacon”, a nők esélyegyenlőségének a támogatását célozza meg.

A pályázat kivitelezése 19 hónapig tartott: 2014. május 5-től 2015. december 5-ig.

A főpályázó a Szatmárnémeti Caritas Szervezet a Szatmár megyei és máramarosi kirendeltsége által.

Pályázati partnerek a Nagyvárad Katolikus Caritas és a Gyulafehérvári Caritas Szervezet.

A pályázat anyagi értéke:
2.390.137,50 lej, amiből
2.077.402,82 lej (88,78%)
vissza nem térítendő.

Általános cél: a női esélyegyenlőség támogatása szakképzés, szociális- és szakmai integráció támogatása és jó gyakorlatok megosztása által a központi és észak-nyugati régióban.

Eredmények:

1. A Szatmárnémeti Caritas Szervezet 3 szakképzési formára szerzett akkreditációt:

- * Szociális gondozó
- * Babysitter
- * Takarító

2. 26 szakmai képzés kivitelezése: 2 szociális gondozó, 3 takarító, 3 babysitter, 13 otthoni beteggondozó, 5 gyermekgondozó. Szám szerint szakmai képzésben részesült 509 nő. Ennek a 95%-a szerzett szakmai kompetenciát elismerő oklevelet (EU érvényes), ami szám szerint 468 személyt jelent. (folytatás az 5. oldalon)

Célcsoport	Szatmárnémeti Caritas Szervezet	Nagyvárad Katolikus Caritas Szervezet	Gyulafehérvári Caritas Szervezet	Összesen
Nők (szakmai képzés)	215 (86 MM +129 SM)	139	155	509
Médiában dolgozó szakemberek	10	0	0	10
Civil szervezetek alkalmazottai	101	52	0	153
Összesen	326	191	155	672

*a képzések felosztása

Esélyegyenlőség a munkaerőpiacon - Pályázati bemutató

- folytatás a 4. oldalról -

A szakmai képzések időtartama 360 óra volt, 120 elmélet a 240 óra gyakorlathoz és a témakörök az alapkompenciák (kommunikáció, csapatszellem, munkatervezés), általános kompetenciák (tűzoltás, elsősegélynyújtás) és szakmai kompetenciák (pld.: ápolási technikák, a betegek étkeztetése, ágyban fekvő beteg gondozásának alapelvei, stb.) fejlesztésére irányultak.

3. Az önálló vállalkozás támogatása a szakképesítést szerzett nők körében 20 személy számára szervezett vállalkozói szakképzés és képzés keretében, 10 önálló vállalkozás megnyitása van folyamatban.

4. A helyi és regionális sajtó érzékkennyé tétele a női egyenlőségi témakört illetően, egy 2 napos képzés keretében. A központi téma a stigmatizáció elkerülése, sikeres nők bemutatása a médiában, a női szerep sokoldalúsága és változása a korszaknak megfelelően.

5. 152 civil szervezetben dolgozó nő számára Karriermenedzsment képzés, melyből 30 személy részt vett egy képzők képzője trainingen is. A

hatékony munkavégzés érdekében az alkalmazottaknak tudniuk kell saját erősségüket, gyengeségüket, hogy a szervezeti célokat és az egyéni célokat harmonizálni tudják, illetve tudják felmérni a helyüket a szervezetben és az előléptetési lehetőségeket is tudják felmérni. Lehet, hogy nem tudják befolyásolni a környezetüket, de tudnak alkalmazkodni a különböző helyzetekhez, ha ismerik önmagukat és a helyzetet amihez alkalmazkodni kell. A konkrét hozadéka a képzésnek, a karrierépítési terv elkészítése.

6. A jó gyakorlatok megosztása „Nő egyensúlyban - fejlődés, karrier, család” címmel került megrendezésre. A nemzetközi esemény magyarországi, ausztriai és romániai tapasztalatok megosztását célozta meg. Az esemény központjában a nő sokoldalú szerepe állt.

7. A pályázat hozzáadott értéke a szolid partnerségek és kapcsolatok létrehozása és fenntartása volt, a pályázatban jelenlévő szereplők között a civil és állami környezetben egyaránt, illetve a pályázaton belüli partnerség, ami a partnerek egymás közötti támogatására épült. Újra megerősödött a pályázat kivitelezése kapcsán a Caritas szervezetekre jellemző professzionális és felelősségtudat. Ezek a partnerségek egy későbbi közös pályázat alapjai lehetnek.

8. A pályázatban nyert tapasztalat, a Caritas szervezetek számára új lehetőségeket nyit új Európai Unió

pályázatokban való részvételre. A képzések szervezésében való tapasztalat új lehetőségeket nyit új szociális szolgáltatások fejlesztésére, ami által a szükségben lévő egyének keresztény szellemen történő támogatása lehetővé válik. Ezáltal az egyének függőségi szintje csökkenthető és lehetőség teremthető egy élhetőbb életre.

Cím: Szatmárnémeti, Liberálji tér 20, RO 440014
Tel.: 0261-710484 | Fax: 0261-712011
E-mail: caritas@caritas-sm.ro | Website: www.caritas-satmare.ro
POSDRU/144/6.3/S/127884

Partnerek:

Életem hullámai - II. rész

A múlt század hetvenes-nyolcvanas éveiben a kora reggel élelmiszerért sorban álló felsőbányaiak arról is beszélgettek, hogy előző este milyen volt a magyarországi tévéadók vétele. Ha gyenge volt a vétel, akkor Jablanóczki Istvántól is kértek tanácsot.

Akkor ismertem meg őt, amikor egy dombon álló házában elkértem tőle egy új tévéantenna rajzát. A nyugdíjas ércfeldolgozó gyakran barkácsolt távolsági vételre alkalmas antennákat.

A kilencvenes évek elején megengedte nekem, hogy elolvassam Életem hullámai című visszaemlékezéseinek a kéziratát, amely lebilincselő olvasmány, egy erős akaratú, találmányos, sokat szenvedett ember hiteles vallomása. A stílus, amelyre az élőbeszéd közvetlensége jellemző, híven tükrözi a szerző egyéniségét.

Arba Ilona nyugdíjas laboránsnő beleegyezett abba, hogy néhai édesapja visszaemlékezéseit közzétegyem.

A visszaemlékezések első része a múlt évben jelent meg hetilapunkban. A csak kissé módosított második sem fogja untatni olvasóinkat. (Boczor József)

Október utolsó napjaiban váratlanul hideghullám tört be szép vidékünkre. November első napjaiban bányásztelepülésünk fehér palástot kapott a természet-től. Az 1988 november elején lehullott hó a mínusz tíz fokos fagyban sokáig megmaradt.

A korai tél nagyon nehéz napokat hozott nekem. Télen a krónikus betegségeim miatt csak a meleg szobában gubbaszthattam.

Sokat töprengtem azon, hogy miként vészeltetném át könnyebben a telet.

Eszembe jutott, hogy nemsokára itt az újév. 1989-ben három olyan évforduló lesz, amely családomhoz fűződik. Február negyedikén lesz arany évfordulóm, április 16-án lesz negyven éve, hogy oltárhoz vezettem a feleségem, akitől csak ásó-kapa választhat el. Szintén a követ-

kező évben ünnepeljük 70. születésnapom...

Nálunk régen az volt a szokás, hogy télen, besötétedés után nem gyújtottuk meg azonnal a petróleumlámpát, hanem leültünk a tűzhely mellé, és kértük édesanyánkat, hogy meséljen valamit, és már arra is célozgattunk, hogy mit hozzon nekünk az angyal.

Abban az évben azt kértem, hogy keményszárú bőrcsizmát kapjak.

Angyalom karácsonykor elhozta a régen várt csizmát... Az éjfél misére boldogan mentem az új lábaimmal. Két égő gyertya nem ragyogott fényesebben, mint az én szemem. Az úton azt figyeltem, hogy vajon látják a járőrök, hogy mi van a lábamon. Akkor arra nem gondoltam, hogy az örömem csak karácsonytól vízkeresztig tart, mint a feldszített karácsonyfa.

Vízkeresztkor elmentünk rödlizni. Amint ereszkedtünk le a domboldalon, felborultunk. Nem tudtam felállni, mert megütöttem a jobb lábam. Miután barátaim hazavittek, feldagadt lábamról nem bírták lehúzni a csizmát. Legdrágább kincsemet szüleim csak darabokban tudták levenni a lábamról. Szerencsére a nagyon fájó lábam nem tört el.

A drága csizmam megcsírtam... Volt csizma, nincs csizma, az angyal hozta, az ördög elvitte...

Jablanóczki István

Nagybánya.ro
városunk és környéke az interneten

www.nagybanya.ro

Humor-zsák

- Az általános iskola 4. osztályos tanulói közül a barna, a vörös, vagy a szőke hajú lánynak van nagyobb melle?

- ???

- A szőkének, mert ő 22 éves.

Bíró:

- A következő személyt, aki megszakítja a tárgyalást, hazaküldöm!

Fogoly:

- Eljen!

Egy részeg meséli a másíknak:

- Ha kitudódik, hogy lefeküdtem az egyik betegemmel, nekem végem van!

- Ugyan már, egy csomó orvosról hallottam, hogy elcsábította a betegét!

- Az lehet, de én állatorvos vagyok!

- Mit mond az udvarias Terminátor?

- ???

- Elnézést, hogy félbeszakítom.

Pistike panaszkodik anyukájának:

- Anya az mért van, hogy apa is, te is, az egész családban mindenki fehér, csak én vagyok fekete?

- Kisfiam, ne kérdezz semmit! Amilyen party volt az, örülj, hogy nem kutya lettél!

Szőke nő az orvosnál:

- Doktor úr, ettem egy dobozból, amire rá volt írva, hogy „Mérgező”. Most meg fogok halni?

- Persze, hiszen attól mindenki meghal!

- Mindenki?! Úristen, mit tettem...?

Az Amerikai Orvosi Szövetség kijelentette, hogy az orvosi célú kiadások nem a jó irányba haladnak. Az elmúlt néhány évben jóval nagyobb összeget fordítottak a plasztikai sebészetben használt szilikon implantátumokra és a Viagrára, mint az Alzheimer-kór gyógyításával kapcsolatos kutatásokra. Az előrejelzések szerint emiatt 2030-ra mintegy 70 millió ember fog rohángálni a világban nagy mellekkel és erektált nemi szervvel, miközben nem emlékszik majd rá, hogy mit is kellene kezdenie velük.

- Haver! Miért nyalogatód azt a könyvet?

- Azt írták benne, hogy lsd. a 28. oldalon...

Egy fiatal vállalkozó fényűző irodát bérel, berendezi luxusbútorokkal, és beül a hatalmas íróasztal mögé. Egyszer belép az irodába egy férfi táskával a kezében. A vállalkozó, hogy fitogtassa fontosságát, hirtelen felkapja a telefont és hangosan beszélni kezd.

Repkednek a számok, a milliárdok, majd kisvártatva leteszi a kagylót és a férfihez fordul:

- Miben segíthetek? - kérdezi.

Mire a másik:

- Jöttem bekötni a telefont.

A háztartási alkalmazott fizetésemelést kér. Az asszony nem örül a kérésnek és megkérdezi:

- Maris, miért kellene felemelnem a fizetésedet?

- Asszonyom, három oka van. Az első: én szebben vasalok, mint maga.

- Ki mondta neked, hogy szebben vasalsz nálam?

- A maga férje mondta.

- Ó!

- A második ok az, hogy én jobban főzök, mint maga.

- Ez tiszta hazugság, ki mondta neked, hogy jobban főzöl nálam?

- Ezt is a maga férje mondta.

- A fenébe!

- A harmadik ok az, hogy én jobb vagyok az ágyban, mint maga.

- Az asszony felháborodik.

- Ezt is a férjem mondta neked?!

- Nem, asszonyom, ezt a kertész mondta.

Haldoklik az öreg Kohn. Mondja a feleségének:

- Asszony, ha meghalok, minden vagyonomat tedd el velem!

Pár nap múlva a temetés után áll a sírnál Kohnné és a barátnője. Azt mondja a barátnő:

- Ugye, nem voltál olyan hülye, hogy minden vagyont eladtad, vettél egy nagy gyémántot, és betetted abba a kis dobozba az urad mellé?

- Ó, barátnóm, én mindig engedelmeskedtem az uramnak. Eladtam minden vagyonomat, betettem a számlámra, írtam neki egy csekket, ha beváltja, beváltja, ha nem, nem...

Két barackvirág beszélget:

- Szeretsz?

- Szeretlek.

- Akarod?

- Akarom.

- Akkor hívjuk a méhecskét!

Pistikét próbálja nevelni az anyukája:

- Kisfiam, ne járj annyit diszkóba, mert tönkremegy a hallásod!

- Ó, kösz anyu, de már vacsiztam!

- Új hallókészüléket kaptam!

- Mennyibe került?

- Kedden, fél négy felé.

Új kiskakas kerül a baromfiudvarba, és azonnal lendületesen munkához lát. Nem kíméli a pulykákat, gyöngytyúkokat, kacsákat, libákat sem.

- Nem lesz ennek jó vége, fiacskám! - figyelmezteti az öreg kakas az ügybuzgó fiatal társát, aki rá se hederít.

Másnap reggel az öreg tarajos szomorúan látja, hogy a buzgó kiskakas ott fekszik a szemétdomb tetején, és fölötte már ott körözt egy keselyű.

- No lám - csóválja fejét az öreg -, megmondtam én, hogy az a sok szex nem vezet jóra!

- Csönd! - suttogja mérgesen a kiskakas egyik szemhéját felnyitva - Mindjárt leszáll!

A katona őrt áll az erőd tetején. Egyszer csak lekiabál:

- Parancsnok, jönnek az indiánok!

- Barátok, vagy ellenségek?

- Valószínűleg barátok, mert együtt jönnek!

Egy szőke nő hazaér a munkából, és megdöbbenve látja, hogy kirabolták a lakását. Azonnal hívja a rendőrséget, akik megígérik, hogy hamarosan jönnek. Nemsokára meg is áll a ház előtt egy rendőrautó. Kiszáll belőle egy rendőr, pórázon vezetve egy nyomozókutyát. A szőke nő áll a kapuban, s a fejét fogva zokogni kezd.

- Kiraboltak, mindenemet elvitték, kihívom a rendőrséget, és erre, tessék: kit küldenek? Egy vakot!

Karácsonykor a nagymama vízipisztolyt ajándékoz az unokájának. A lánya dühösen fordul a nagyihoz:

- Anya, hogy vehettél neki ilyen ajándékot?! Már nem emlékszel, mennyire dühös voltál, amikor a vízipisztolyunkkal mindent összefröcsköltünk?

A nagyfi elmosolyodik:

- Dehogynem, nagyon is...

- Az orvosom azt mondta, hogy paranoiás vagyok.

- Igen? Ezt így kijelentette előttd?

- Hát, igazából nem mondta, de ezt gondolta...

„Csak tiszta forrásból” - immár IX. alkalommal

- folytatás az első oldalról -

IV. osztály

I. díj: Mali Ágota, Avasújvárosi Általános Iskola, felkészítő pedagógus: Sziszik Paraschiva Rozália

II. díj: Keisz Petra, Felsőbányai Műszaki Iskolacsoport, felkészítő pedagógus: Laurán Angéla

III. díj: Lendeczki Zsolt, Felsőbányai Műszaki Iskolacsoport, felkészítő pedagógus: Laurán Angéla

Dicséret: Ferenczi Hilda-Heléna, Monói Elemi Iskola, felkészítő pedagógus: Lakatos Etelka

Nagy Henrietta-Györgyi, Kós Károly Általános Iskola, Szamosardó, felkészítő pedagógus: Tóth- Pál Edit

V. osztály

I. díj: Bányai Roni-Szilárd, N. Iorga Általános Iskola, Nagybánya, felkészítő pedagógus: Bálint Beáta

II. díj: Gagyi Anna, N. Iorga Általános Iskola, Nagybánya, felkészítő pedagógus: Bálint Beáta

III. díj: Pál Lóránd, Leőwey Klára Elméleti Líceum, Máramarosziget, felkészítő pedagógus: Keresztes Annamária

Dicséret: Kovács Roland, Avasújvárosi Általános Iskola, felkészítő pedagógus: Székely Zsófia

Lapohos Boglárka, Németh László Elméleti Líceum, Nagybánya, felkészítő pedagógus: Váradi Izabella

VI. osztály

I. díj: Nagy Eszter, Kós Károly Általános Iskola, Szamosardó, felkészítő pedagógus: Haragos Ilona

II. díj: Balázs Udo, Németh László Elméleti Líceum, Nagybánya, felkészítő pedagógus: Váradi Izabella

III. díj: Lingvai Dóra, Leőwey Klá-

ra Elméleti Líceum, Máramarosziget, felkészítő pedagógus: Keresztes Annamária

Dicséret: Czompa Benjámín, Alexiu Berinde Mezőgazdasági Líceum, Szénerváralja

Gébel Dóra, Felsőbányai Műszaki Iskolacsoport, felkészítő pedagógus: Bókos Enikő

VII. osztály

I. díj: Erdei Ingrid Beáta, Avasújvárosi Általános Iskola, felkészítő pedagógus: Székely Zsófia

II. díj: Bogya Áron, N. Iorga Általános Iskola, Nagybánya, felkészítő pedagógus: Bálint Beáta

III. díj: Gotha Helga, Leőwey Klára Elméleti Líceum, Máramarosziget, felkészítő pedagógus: Herea Aurelia

Dicséret: Páll Aliz-Nikolett, Benkő Ferenc Általános Iskola, Domokos, felkészítő pedagógus: Tira-Kupás Helga-Dianna

Vicsai Patricia-Sarolta, Kós Károly Általános Iskola, Szamosardó, felkészítő pedagógus: Haragos Ilona

VIII. osztály

I. díj: Hitter Ágota, Felsőbányai Műszaki Iskolacsoport, felkészítő pedagógus: Bókos Enikő

II. díj: Varga Szilárd, N. Iorga Általános Iskola, Nagybánya, felkészítő pedagógus: Bálint Beáta

III. díj: Maidic Henriett, Felsőbányai Műszaki Iskolacsoport, felkészítő pedagógus: Bókos Enikő

Dicséret: Molnár Júlia, Kós Károly Általános Iskola, Szamosardó, felkészítő pedagógus: Haragos Ilona

Cseh Eszter-Alíz, Avasújvárosi Általános Iskola, felkészítő pedagógus: Székely Zsófia

Gratulálunk a díjazottaknak!

Életünk és a pénz

Azt már régen is tudtuk, hogy nem csak Anti lop, de hogy ennyi Anti-féle ember kerül elő hazánk köddel álcázott munkahelyeiről, irodáiból, mégsem. Ők az élővilág azon gerinces fajtája, amelyek fő munkafeladata, hogy kiszívják a puhább gerincűek testéből a számukra életető pénzdaganatokat. A társadalom minden szintjén jelen vannak, s ha belebetegszel a sok bürokráciába és kilátástalannak látod helyzeted, első lépésként háziorvosodhoz fordulsz, ahol bizonyos esetekben haláltáncod is elkezdődik, ha pénztárcádat fel nem töltötted jóelőre ropogós bankókkal. Második lépés: gyógyszerkiváltás. Ismét pénz. Hazamész. Nappi stressz. A gyógyszerek nem hatnak. Visszamész. Panaszkodsz. Megvizsgálnak. Pénz a dokinak, hálálkodások közepette. Gyógyszertár. Színes bigyók sokasága. Pénz. Haza. Munka. Stressz. Gyógyszerek. Teafajták literszámra, amiket a jóakarató szomszédság, rokonság ajánlott házastársadnak. Még anyósod is kedvesebb, sőt ápolgat is. Semmi javulás. Doki. Panasz. Kivizsgálás. Beutaló a kórházba. Pénz. Köszönömök távozóban. Kórház. Kivizsgálás. Kórterem. Pénz a dokinak. Pénz az ápolónőnek. Pénz a takarítónőnek. Pénz gyógyszerekre, amelyeket a doki magánpatikájából válthatol ki. Pénz ide, pénz oda, mert ha nem adakozol jó szívvel, a fehér ruhások rossz néven veszik és könnyen az angyalok közt találod magad. Ha ez bekövetkezik, jöhet a halottmosó és -öltöztető. Koporsó. Sírások. Pap és harangozó. Halotti tor. Pénz, pénz és pénz. Létezésedből csupán egy földhalom és egy sírkő marad az utódoknak.

Felülről aztán, ha néha-néha letekintesz, bosszúsan megvakarod füled tövét és azon morfondírozol, a fenébe is, minden azért a pénznek nevezett vacak, színes, számozott papírdarabkáért történt. **(Vicsai György)**

MIKOLA ANDRÁS:

Színek és fények (17.)

- részlet -

A nyár, amelyet Nagybányán töltöttem, arról volt nevezetes, hogy ez évben a művészek között új, forradalmi

erjedés indult meg. Ez az erjedés, az új hangok, a Párizsban járt fiatalabb festőktől származtak. Lázadás volt, forradalom a természetelv rabsága ellen. Pe-

Péter Károly jegyzete:

Civil jegyzet

A politika szó eredeti jelentése közélet. Ebben az értelemben tehát mindenki, aki részt vesz a közéletben, tevékeny vagy tétlen politikát folytat. Most inkább a civil közösség egyszerű tagjainak tétlen politikájáról szeretnék pár szót írni, arról a helyzetről, amikor ez a réteg elfogadja a közhatalom döntését, mivel úgy gondolja, hogy úgy sem tudja azt befolyásolni.

Ez a tétlen politika a legrosszabb politika: mert magunkat a pártokra és a politikusokra bizzuk, és mert magunkat tétlenségre ítéljük. Elég baj az, hogy a sors nem olyan pártokkal és politikusokkal áldott meg bennünket, amelyekre, vagy akikre rábízhatnánk magunkat! Elég nagy baj az, hogy csak nehezen vetjük észre a civil összefogás fontosságát életünk jobbulása érdekében!

Az emberek, a magyar emberek is, mindig leleményesek voltak, és mára már tudják, hogy van élet a politikai pártok fölött is. Tudják, hogy összefogva, békés szándékkal kimenve az utcákra, eredményesebben küzdhetnek céljaik és érdekeik eléréseért. A civil szféra (a család, a hit, az érdek szolgálatára létrejött emberi társulás) nem lévén alárendelve a politikai elitnek, sokkal hatékonyabban tudja érvényesíteni törvénybe nem ütköző akaratát; ha kell még törvénytörő módosításokat is ki tud kényszeríteni, sőt az alkotmányt is meg tudja változtatni.

Az emberek nem hisznek már a politikusoknak, sem egyik, sem másik oldalon; nem hisznek a választásokban sem. Tudják azonban: ha egy magasztos cél érdekében elég tömegtámogatás jön létre, kártyavárként omlik össze mindaz, ami régi, s ami ma nem tetszik nekik.

dig, senki világosan, logikusan, tisztán megmondani nem tudta, mit akar, s vitának, ha valaki arra az álláspontra helyezkedik, hogy én „így láttam” vagy „így éreztem”, helye nincs. Utólag talán így lehetne formulázni e törekvéseket, hogy: a művész ne rabja legyen a természetnek, hanem aural!

Figyeljük, mi történt a múltban! Ki számított újitónak, forradalmárnak? Az a kevés festő, akinek volt új mondani-valója, új kifejezési formája, s akiket a múltban a legtöbb esetben - sajnos - félreismertek. Most mindenki „forradalmár” lett, de az új igen sokaknál csak a tudatlanságot takaró külsőséget jelentett. Ez a forradalom szinte máig tart, ma sem ért véget. Hozott a művészetbe új elemeket is, kétségtelen, de ezek csak téglák. E téglákból épületet kell emelni.

Régi és az idősebbek érdeklődéssel kísérték ezeket a próbálkozásokat, s azt hiszem, több esetben sajnálkozással is. Sajnálták, mikor egy-egy tehetségesnek mutakozó tanítvány kirúgta lába alól a naturalizmus biztos talaját. A gyors fellelvőképesség sokaknál odáig jutott, hogy minden szezonban másként festettek. Volt, aki nem akart ebben az újatkeresésben elmaradni, s mint a divatárus, mindig új köntösben jelent meg. Olyan köntösben, mely nem volt az övé.

Például Berény Róbertet, akit igen tehetséges festőnek tartok, harmadszori Párizsba való érkezésem után felkerestem. Két fiatal, fehér bőrű leányt festett. A kép elkezdve, munkában állott,

igen jól indult, a modellek fehér bőre dominált a festményen. Amikor három év múlva újból nála jártam, megrökönyödve álltam meg a vászon előtt: két barna bőrű, tahiti leányt találtam a vásznon.

Közben megnyílt a Gauguin-kiállítás, mely revelációszámba ment, és amely valamennyiünket mélyen impresszionált. De hát ennyire talán mégsem?!

1908 tavaszán, a munkában eltöltött tél után, fáradtnak éreztem magam. A városi életből vidékre vágyódtam, ki a szabadba. Tengert még nem láttam, így támadt az a gondolatom, hogy egy hónapra Normandiába utazom.

Lyka Károlynak rajzokat küldtem Pestre, s így volt annyi pénzem, hogy egy hónapig megélhettem belőle. A hotelgarcon normandiai fiú volt, közöltem vele a tervemet. Készségesen felajánlotta, hogy ír szüleinek, fogadjanak szívesen. Úgy terveztem, nem kötöm magam sem a tengerhez, sem az ő falujához, megváltom jegyem a tengerpartig, de ha útközben megtetszik valahol a táj, leszálok, és ott maradok.

A fák virágban álltak, s az óceán felől áramló párás levegőben a tárgyak feloldódtak, csodálatosan festőiek voltak; házak, ég, fák, minden egy nagy szímszimfóniaként ragyogott. Tetszett itt is, ott is, de nem tudtam gyorsan határozni, a vonat azonban nem várta meg, amíg én gondolkodom és határozok. Azal vígasztaltam magamat, hogy látok majd még szebbet is. *(folytatjuk)*

INNEN ONNAN

A vélnél jóval több amazóniai fa veszélyeztetett

A legújabb kutatási adatok szerint az amazóniai fajok valószínűleg fele veszélyeztetett, vagyis a világszerte veszélyeztetett fajok száma több mint egyötödével növekedett. A hollandiai Leidenben lévő Naturalis Biodiversity Center munkatársa, Hans ter Steege vezette nemzetközi kutatócsoport a

Science Advances című tudományos folyóiratban mutatta be elemzését. A kutatásban 21 ország 158 kutatója vett részt, a tanulmány az amazonasi erdők több mint 1500 állományjegyzékének adatain alapult. Megállapították, hogy a fakitermelés 1990 óta csaknem 15 ezer fafajtára volt hatással. Ter Steege és kollégái emellett megbecsülték a faállomány visszaesésének mértékét 2050-ig. Eredményeiket összehasonlították a Természetvédelmi Világszervezet (IUCN) veszélyeztetett fajokat tartalmazó vörös listájának feltételeivel. Ez alapján az Amazonas-vidék fafajainak valószínűleg 36-57 százaléka veszélyeztetett. Köztük vannak szimbolikus jelentőségű őserdei óriások,

KERESZT- REJTVÉNY

Férfiak figyelem!

VÍZSZINTES: 1. "Az aki ..." (Vauvenargues). 14. Formálódó. 15. Állhatatos. 16. Kalocsai érsek volt (Pál). 17. Zokogó. 18. East ...; London része. 19. Igen (cseh.). 20. Forrasztófém. 21. A rajongásig szeret. 23. Színpadi sóhaj. 25. Orosz biológus volt (Alekszandr). 28. Betilt! 29. Lyukas cent! 30. A -zet párja. 32. ... eltűnik; Szjomuskin műve. 34. Mona ...; Leonardo da Vinci festménye. 36. Alvás közben látjuk. 38. Könnyen hasadó közet. 39. Orosz folyó. 41. Mesterfokozat a karatében. 42. Bűnhődés. 44. Hamisítatlan. 46. Luxemburgi, svéd és olasz gkj. 47. Patak lesz belőle. 48. Kén és tellúr vj. 49. Hivatalos irat. 50. Erő rejlik benne. 52. Finnugor népcsoport. 55. ... Gillan; rockénekes. 56. Párt! 57. Isa! 59. 360 perc. 61. Gyarapodik. 62. Byron költeménye. 64. Erőben van! 65. Osztrák, zambiai éspanyol gkj. 67. Afúz ...; szőlőfajta. 69. Vél, gondol (nép.). 71. Idegen női név.

mint az akár 50 méteresre is megnövő paradiófák vagy fontos, vadon növényfélelmiszernövények, mint a kakaó. A szakértők szerint az eredményeket mindenképpen figyelembe kell venni Amazonia vidékpolitikájában és a természetvédelmi tervek kidolgozásánál. Különösen az utóbbi esetében, mivel a természetvédelmi területek és a természetes életterek jelentenek védelmet a legtöbb veszélyeztetett faj számára, hiszen ezeken a területeken tilos a további fakitermelés - fejtették ki a kutatók. Ugyanakkor gyakran még természetvédelmi területeken is kívágnak fákat illegálisan. Mivel minden trópusi erdő területen hasonló körülmények és problémák lépnek fel, az eredmények a trópusok egészére vonatkoztathatók. Eszerint a világ akár 40 ezer trópusi fafajtaját érintheti a veszély. A Föld felszínének mintegy harmadát erdő borítja. Évente átlagosan 13 millió hektár erdő tűnik el, az erdőveszteség szinte kizárólag a trópusokat érinti. Az Amazonas esőerdei helyén például szójaültetvényeket és szarvasmarhák számára legelőket alakítanak ki, a fát többnyire exportálják. Különösen ijesztő a rombolás mértéke Indonéziában, ahol a pámaültetvények érdekében elindított illegális erdőtüzek következtében idén már 17 ezer négyzetkilométernyi erdő égett le. Ez fenyegetés az éghajlatra, a biológiai sokféleségre és számos ember életének alapjaira. Időközben az Amazonas medencéjének több mint fele természetvédelmi területhez tartozóvá vált a kutatócsoport szerint, a veszélyeztetett fajok jelentős állománya ott nő. "Ez jó hír a vidéknek, de kevés ilyet hallani. Az utóbbi évtizedekben az Amazonas országai a természetvédelmi területek és az őshonos lakosság számára fontos, nagy előrelépéseket tettek. Tanulmányunk azt is bizonyítja, hogy ez jól tett a faji sokszínűségnek is" - fejtette ki Ter Steege. (mti)

Túlszaporodtak a medvék Székelyföldön

Az állatok élelemszerzésért lakott területre is bemerészkednek, de a medvetámadások nem gyakoriak. Az ideálisnál négyszer több medvét tartanak nyilván Hargita megyében: egy vadász-társaságok becslése alapján készült ta-

73. Kiönt a folyó. 75. Nyelvvel alig érint.

FÜGGŐLEGES: 1. A király halott! 2. Végtelen álom! 3. Margarinmárka. 4. Kameruni focikapus volt (Thomas). 5. Varga Miklós slágere. 6. Római 1051. 7. Békaparadicsom. 8. Német, kambodzsai és olasz gkj. 9. ... Menzel; cseh filmrendező. 10. Nagyon kicsi. 11. Éjfél! 12. Származik. 13. Gaboni, thaiföldi és norvég gkj. 17. Szabásminta. 20. Mesebeli alak. 22. Nem mozdul. 23. Vauvenargues gondolatának befejező része. 24. Elnapol. 26. Alantas. 27. Nevetni kezd! 29. Élesen, bántóan hangzik. 31. Japán fővárosa. 33. A bikaviadal szereplője. 35. Itt kinn (nép.). 37. Mondatkezdet! 40. A házba. 43. Folyadék. 44. Madárvendéglő! 45. Mondatrész! 48. A játékban részt nem vevő kártyalapok. 51. ... Farrow; amerikai filmszínésznő. 53. Helén! 54. Lendület (nép.). 58. Nagy testű papagáj. 60. Annál lennebb. 62. Szövetség. 63. Ház épül rá. 66. Enúma ...; akkád teremtmítosz. 68. A felsőfok jele. 70. Mesterséges nyelv. 71. Osztrák, jemeni és uruguayi gkj. 72. Bent kínál! 74. A pánik része! 75. Genf része!

Szerkesztette: Csatlós János

nulmány szerint az optimális 340 egyed lenne, ám ennél ezertízzel több vadállat él az erdőkben – írja a kronika.ro. A Hargita Megyei Önkormányzat elemző csoportjának összegzése kitér arra, hogy míg a tavalyi vadászidényben Temes megyében a medvelétszám 16 százalékat hagyták jóvá kilövésre, addig Hargita megyében az állomány mindössze 3,9 százaléka bólintottak rá. A medvék lakott területekre szorulnak, élelemszerzési körútjaikon gyakran találkozhatnak az emberrel, és bár a legtöbb alkalommal elmenekülnek, számos esetben rátámadnak az emberre. A megyei környezetvédelmi ügynökség adatai szerint 2011 és 2012 között öt, 2013 és 2014 között pedig hét személyi sérüléssel járó medvetámadás történt. Az országban nyilvántartott nagyvadak többsége, 11,9 százaléka Hargita megyében él, 10,7 százalékuk Kovászna megyében, 6,8 százalékuk pedig Maros megyében „lett otthonra”. A medvék számának becslésében egyébként jelentős különbségek tapasztalhatók. Amíg a Hargita megyei vadászársulatok 1350 körülre becsülik, addig a megyei környezetvédelmi ügynökség szerint 800-900 közöttire teszi számukat, míg a környezetvédelmi minisztérium szerint 700-770 nagyvad élhet a székelyföldi térségben. (24.hu)

Az Egyiptomot lerohanó hükszoszok hatalmas városfalára bukkantak

Hatalmas kerítésre bukkantak osztrák régészek Egyiptomban, a Nílus deltájának északi térségben felfedezett ősi építmény mintegy 3500 éves lehet.

Mamdúh ed-Damátí egyiptomi műemlékvédelmi miniszter a napokban közölte, hogy az osztrák régészeti intézet szakemberei bukkantak rá az építményre. A legalább 500 méter hosszú és hét méter vastag, mészkőből készült "kerítést" a középbirodalom idején építhették, valószínűleg egy városfal része volt. Ez az időszak egybeesik a Szíria és Fönícia felől érkező nyugat-sémi népcsoportok, a hükszoszok hódításával a térségben. A műemlékvédelmi tárca szerint az építményt a Nílus-delta északkeleti részén fekvő Tell ed-Dabaa településnél találták, a második átmeneti korban (Kr.e. 1664-1569) itt volt a hükszoszok fővárosa, Avarisz. Az osztrák régészek 1975 óta végeznek a helyszínen feltárásokat. Az Egyiptomba betörő hükszoszok a Nílus deltájában vetették meg lábukat: a fallal körülvett várost Szalitisz hükszosz ural-

kodó építtette ki és tette birodalma központjává a Kr.e. XVII. század második felében. Kr.e. 1550 körül a XVII. dinasztia thébai királyai foglalták el Avariszt, ami a hükszosz uralom végét jelentette, a város mégis jelentős központ maradt. Új palotákat emeltek a városban, amelyeket részben minőszi falfestményekkel díszítettek. A rameszszida korban, az Újbirodalom idején, a II. Ramszesz által alapított új főváros, Per-Ramszesz déli része települt Avarisz romjaira. (mti)

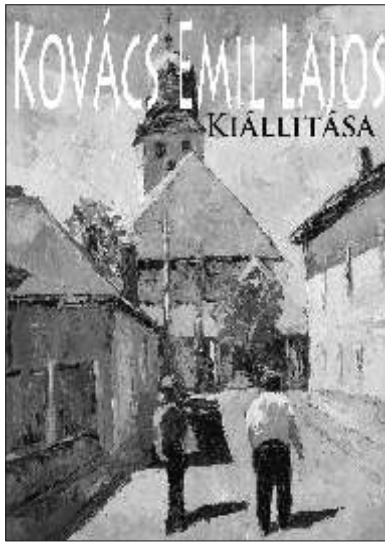
Humor

Mi az alföld? - kérdezi a tanárnő.
- Sajnos nem tudom - feleli a gyerek.
- Sanyika, segíts Csabának!
- Az alföld nagy kiterjedésű síkság.
- Hallod, Csaba? Ez egy pontos meghatározás.
Tehát mi az alföld?
- Az alföld egy pontos meghatározás.

1	2	3	4	5	6	7	U	8	9	10	11	12	13	H
14								15						↓
16							17					18		
		19				20			21		22			Í
23	24		25		26			27		28			29	
30		31		32					33		34	35		
36			37		38				39	40		41		
42				43				44			45			
46				47			48				49			
50			51		52	53				54		55		
56			57	58		59					60		61	
S		62			63		64			65		66		K
67	68			69		70			71				72	
73			74					75						
E	→						K							T

Gondolatok egy tárlatmegnyitó elé

Rövidesen a Nagybányai tájképfestő hagyományokat ápoló kiállításra kerül sor a PARTNER GALÉRIÁBAN, ahol a kortárs tájképfestő mozgalom egyik kiváló, ismert mestere, a szatmári KOVÁCS EMIL LAJOS főleg nagybányai és felsőbányai témákat megörökítő képeit láthatják a művészeti értékek után érdeklődők. A festőművész nyári festőtáborokban, vagy a hegyes vidéken tett festőútjain készített vásznairól gyakran visszaköszönnek a kedvenc témák, a hely varázslatos látványai, kedvelt és keresett festészeti különlegességeink.

A híres Nagybányai Festőiskola közelében, a régiek által is kedvelt helyeken festőtelepek, társaságok, vagy magányosan dolgozó alkotók örökölték meg ma is a Bányavidék csodálatos motívumait, a jeles múlt folytatóiként kortárs művészek viszik tovább a hagyományokat. Kovács Emil Lajos Szatmárnémetiben élő festőművész a máramarosi táj, a Szatmár-Nagybánya-Felsőbánya vonalon mozgó festők követőjeként vált ismertté. A képein megjelenített világ a külső valóság reflexiója, benne alkotói nyugalom, boldogság és elégedettség tükröződik.

A kortárs művészettörténet-írás Kovács Emil az ezredforduló festőművész-mestereként, az egyik leghűségesebb tájképfestőként tartja számon, képességei a jelen művésztelepei fölé magasodnak. Megérezte a hely varázsát, ahol annyi szó esik a művészetről mint talán sehol máshol Erdélyben, ahol a múlt évtizedek bányászházainak falán is festmények lógtak. Ma már sajnos sehol sincsenek: eltűntek házastól-festményestől. A jelenkor embere, a kis „bányai-régió” jelenidejének szereplője.

Művészi meggyőződésében, stílusában benne van világszemlélete, a színhatások ereje minden munkáján kifejezésre jut. Festését a színek, formák és a hangulat játékos vibrálása jellemzi.

KOVÁCS EMIL LAJOS művészetében a hangsúly a nagy elődök plein air ábrázolásmódjára helyeződik. Nagyvonalúak sajátos természetkivágásai, a képeinek felületére ömlő telített fények. Kedvétől és hangulatától függően azonban olykor a festő változtat a táj egy-egy arculatán: felbontja a harmóniát és a vörös, fekete, sárga, sötétzöld, barna foltok özönében virtuózként viszi vásonra színeit.

Sajátos világában a harmónia hangsúlya mellett nem kimondottan a fényárnyék effektusok vannak előtérben, inkább az emberi közelséget sugalló melegség jelentősége lényeges. Együtt vall-

ja Rudolf Steiner osztrák polihisztorral, filozófussal, hogy „A művészet arra hivatott, hogy a múlandó hasonlatot átítassa az örökkévalóság üzenetével.”

KOVÁCS EMIL pompás motívumokat visszaadó képeiről visszaköszön a festő jelenléte a Gutin-körúli tájakon, Kisbányán, Felsőbánya hegyei között, a Bányahegyen, kirándulásokon. A Morgó, a Kereszthegy gerincei mellett régi utcák kincsei, kontyotós bányászházak, a vörös kupolájú „ásító torony” és a Szent István torony sisakja jelennek meg elszórtan. Egy német romantikus költővel együtt vallja: „a művészet kiegészíti a természetet.”

Bátran csapong és teljes kielégülést talál a művészi szellem Kovács Emil Lajos alkotásain. Kedvére dúskál a térben, tobzódik a mindent körül folyó, mozgalmas levegőben, feloldja a dolgok körvonalait és étellel tölti meg a kép minden zugát. Ezért vonzza mágikus erővel szemlélőit. Képeinek értéktermelő energiája van.

KOVÁCS EMIL LAJOS roppant hatásos segítőjeként mutatkoznak az évszakok. A nyár pompázó színeinek gazdagsága az erdő borította hegyoldalakon. Az ős színárnyalatai, a még tűző nap melegének maradványaival. A tél szépsége, a merengés világa birodalma...

A nagybányai-felsőbányai városkép más, mint évtizedekkel előbb. A jelen átfogalmazza a múltat – állapíthatjuk meg a művésszel együtt. A változások történéseinek kisugárzása átfogalmazza a vidék művészi világát, amelyet Kovács Emil sikeresen alkalmaz színben és formában olajképein. A Bányahegy alatti panoráma színvilágának gazdagsága, a kéttornyú templom körül sűrűsödő urbanizáció fantasztikusan érdekes megoldásokat kínál a kis bányász-központ megjelenítésére, az apró építmények közül kiemelkedő monumentális műemlék épületekkel együtt.

Kovács Emil hódol az őstermészet előtt, élményt csinál a látványból. Tájképfestőnek vallja magát, de arra törekszik, hogy természeti képein az ember jelenléte is érezhető legyen. Mint saját maga vallotta több alkalommal is, festészete egyfajta missziót jelent számára: szatmári tájakat bemutató alkotásaival és a Bányavidék megörökítésével e vidék hírét kívánja növelni, továbbadni, megörökíteni mindenki számára.

Festői hitvallása: „minden művészet közvetlen oka Isten” (Friedrich W.J. Schelling német filozófus); Kovács Emil aláírása mellett ezt minden képén eszünkbe juttatja, ha netán az isteni teremtmény valóságáról közben elfeledkezünk.

Festészetéről rendkívül érdekes és izgalmas tárlatán, vagy most megjelent Albumának lapjain is ízelítőt kaphatunk. Ne hagyjuk ki a ritka alkalmat.

Hitter Ferenc

Téglajegyek a Teleki-házért!

Ismételten köszönjük mindazok segítségét, akik az elmúlt közel másfél évben téglajegyek, Nagybánya-pólok, vagy Nagybánya-bögrék vásárlásával segítettek a Teleki Magyar Ház felújítási munkálatait!

Legutóbbi támogatóink: Ludmann Ildikó, Nagybánya – 300 lej (arany téglajegy), Fecz Ildikó, Nagybánya – 10 lej (egyszerű), Fecz András, Nagybánya – 10 lej (egyszerű), Fecz Róbert, Nagybánya – 10 lej (egyszerű téglajegy), Barcsi Mária, Nagybánya – 100 lej (ezüst téglajegy), Bunda Ágnes, Nagybánya – 100 lej (ezüst téglajegy), Szopri Szabolcs, Nagybánya – 100 lej (ezüst téglajegy), Romok József és Márta, Misztótfalu – 100 lej (ezüst), Virágh Ildikó, Felsőbánya – 100 lej (ezüst), Virágh István, Felsőbánya – 100 lej (ezüst), Virágh Imola, Nagybánya – 50 lej (bronz), Barcsi Zoltán, Nagybánya – 100 lej (ezüst), Szűcs Zoltán, Nagybánya – 10 lej (egyszerű), Czompa Pál, Nagybánya – 100 lej (ezüst), Sógor András, Nagybánya – 10 lej (egyszerű), Sógor Rita, Nagybánya – 10 lej (egyszerű), Dombi Erzsébet és István, Nagybánya – 100 lej (ezüst téglajegy).

Rövidesen egy időre leállunk a munkálatokkal, már csak az utcai kőfal tetőzete kell megújuljon és megkopott kiskapunk kap egy friss festékréteget. Jövőre folytatjuk! - ha továbbra is mellettünk állnak, ebben biztosak vagyunk.

Terveink szerint a faragott nagykapu helyreállításával, restaurálásának befejezésével lépünk tovább 2016-ban, de ha sikerül elegendő támogatást szereznünk, az **udvari homlokzatra** is szeretnénk sort keríteni.

Addig is köszönjük **Blaskó István** vállalkozónak, **Moldován Ignácnak**, **Paskucz Istvánnak** és csapatának, a Bethlen Gábor Alapnak – mindenkinek aki a tervezés-kivitelezés folyamatában közreműködött – az eddigi és ez utáni segítséget!

Kérjük támogassák továbbra is téglajegy vásárlásával az épület felújítási munkálatait! Részletek és információk: teleki.haz.erdely.org/a-teleki-magyar-haz-2/teglajegy/, valamint az intézmény irodájában és telefonszámain!

Téglajegyeket 10 LEJES (egyszerű téglajegy), 50 LEJES (bronz), 100 lejes (25 euró/ezüst), 300 LEJES (75 euró/arany) és 500 LEJES (125 euró/gyémánt) címletekben lehet vásárolni. Támogatóink nevét feltüntetjük internetes oldalainkon, s rendszeres időközönként kisorsolunk néhányat az erre a célra felajánlott csodálatos műalkotásokból, **Kása Dávid, Bitay Zoltán, Kovács Bertalan, Szántó Andreás, Győri Sánta Kinga, Kondrák Matyikó Margit, Vassy Erzsébet, Boar Szilvia, Murádin Lovász Noémi, Láng Eszter, Potyók Tamás, Barkóczy Veronika, Gonda Zoltán, Pavluk Gábor és Sütő Petre Rozália munkáiból.**

Dávid Lajos, Teleki Magyar Ház

Az alvás fázisai

Az alvás az ember életétől elválaszthatatlan folyamat, melynek zavarai jelentősen rontják az életminőséget, negatívan befolyásolják a társas kapcsolatokat, a munkabírást.

Alvásunk mélysége nem állandó, közben jellemző fázisok követik egymást. Ezeket a fázisokat két nagy csoportba lehet osztani, az agy EEG-vel történő vizsgálat közbeni működése alapján: beszélhetünk non-REM és REM alvásról.

A non-REM stádiumai

Az alvás fázisai meghatározott sorrendben követik egymást. A non-REM alvás teszi ki az alvásidő

80 százalékát, és az alábbi szakaszokra osztható:

- Az ébrenlét és alvás közti átmenet az 1. stádium, a szendergés, mely az alvás 5-10%-át jelenti. Az izmok tónusa csökken, a szemmozgások lassulnak, pislogás nincs.
- A 2. stádium a felületes alvás, mely az alvási idő 50%-a. Az izmok tónusa tovább csökken, a szemmozgások megszűnnek.
- A 3. fázist közép mély alvásnak nevezzük, mely az alvásidő 5-10%-át teszi ki.
- A 4. fázis a mély alvás, mely felnőttekben az alvási idő 15-20%-át alkotja, gyermekekben többet, időskorban sokkal kevesebbet.

A REM

A REM (rapid eye movement - gyors szemmozgás) alvás az alvásidő 20 százalékában figyelhető meg. Jellemzősége, hogy az agyi tevékenység hasonló, mint ébrenlét vagy szendergés esetén, gyors szemmozgások jelennek meg, az izomtónus viszont megszűnik.

Az álmok ebben a szakaszban jelennek meg. A stádiumok alvásciklusokat hoznak létre, melyek hossza nagyjából 90 perc. Egy éjszaka folyamán 5-6 ciklus figyelhető meg.

Dr. Kónya Judit (WEBBeteg)

Így juthatunk természetesen probiotikumhoz

Nem minden baktérium káros

Míg a baktériumokról régen mindenkinek valamilyen betegség jutott az eszébe, ma már sokan tisztában vannak vele, hogy a baktériumnak számos fajtája létezik, a beleinkben például több mint 500 különböző fajtája megtalálható.

Utóbbiak egy része hasznos baktérium, más része viszont nem, és hogy a kettő között helyes egyensúly álljon fel, azért sokat tehetünk a megfelelő étrenddel, aminek egyik módja az, ha jó baktériumokat, azaz probiotikumokat fogyasztunk. Kutatások kimutatták, hogy a laktobacilusok és a bifido-baktériumok például a rákos sejtek növekedését is képesek megakadályozni, sőt egyes probiotikumok a rotavírus elleni oltóanyag hatását is képesek erősíteni.

De hogyan juttathatjuk szervezetünket minél több probiotikumhoz anélkül, hogy újabb és újabb pirulákat kellene bekapkodnunk? Először is együnk sok joghurtot, főleg olyat, amelyben kevesebb, mint 10 gramm a cukor. A görög joghurt általában alacsony cukortartalmú, ezért ez különösen ajánlott. Másodszor fogyasszunk minél több káposztát, a nyers savanyú káposzta például nagyszerű probiotikum forrás.

Probiotikumoknak azokat a baktériumokat nevezzük, amelyek a szájon keresztül bejutva, a beleket elérve, ott megtapadva jótékony hatást fejtenek ki a szervezetünkre. Ezek kivétel nélkül tejsavbaktériumok és bifidobaktériumok. A tejsavbaktériumok legismertebb törzsei a Lactobacillus, kisebb részben pedig a Streptococcus-nemzetséghez tartoznak.

Harmadszor pedig együnk sok rostot, a baktériumok ugyanis azt eszik, amit mi, és míg a káros baktériumok főleg a cukrot és az alkoholt kedvelik, addig a jótékony típusok inkább a rostot. Így azután ha sok rostban gazdag ételt - például leveles zöldségeket, teljes kiőrlésű gabonát és zabkását fogyasztunk -, azzal a hasznos baktériumokat tápláljuk.

(hazipatika.com)

Agencia de Turism
Mara International Tour

Nagybánya
Unirii sugárút 5. sz.
tel. 0262-221038,
0362-802011
www.mara-tour.ro
(A Máramaros áruház autóparkolójával szemben)

Szilveszter 2016 itthon és külföldön.

- gyógykúrák romániai gyógyfürdőkön:
Călimănești-Căciulata, Kovászna,
Félixfürdő, Herkulesfürdő, Olănești,
Szováta, Tusnádfürdő, Dornavátra stb.
 - 10 napos gyógyfürdő: 710 lej
(9 éjszakai szállás, napi 3 étkezés
és napi 2 gyógykezelés)
 - 7 napos gyógyfürdő: 330 lej (6 éjszakai
szállás, reggeli és napi 2 gyógykezelés)
- **Senior Voyage:** Nápoly-Sorrento, Costa Brava,
Costa del Sol, Côte d'Azur - Francia Riviéra,
Madrid - Barcelona, Baszkföld

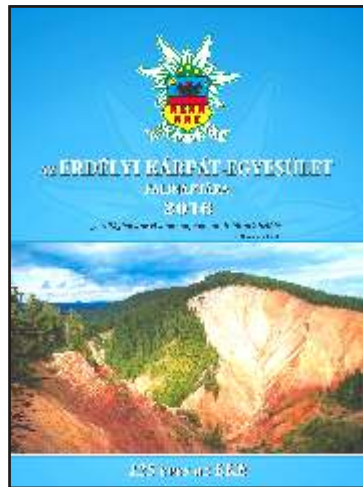
**MARA
INTERNATIONAL
TOUR**

Megjelent az EKE 2016-os falinaptára

Vigyen színt az otthonába, lendületet életébe! Adjon célt a jövőnek! Mindehhez nem kell több, mint az Erdélyi Kárpát-Egyesület 2016-os falinaptárának beszerzése. A kiadvánnyal ugyanis otthonába költöznek Erdély legszebb hegyei. Ha kedve kerekedik, a Rozsda-szakadéokban találhatja magát, de kiruccanhat a Bucsecsbe, a Retezat-hegységbe is. Rákacsintat Isten-székre, láthat kéményeket és fogakat..., de ki ne hagyja a Hagymás-hegységet, el ne felejtse megcsodálni a Csukást! Mindehhez csupán a naptárt kell végigforgatnia. Visszaemlékezhet a túrákra, és ha van olyan hely, ahol még nem járt, a közeljövőben betervezheti. Látja, ilyen egyszerű, hogy színes, lendületes célja legyen életünknek. De cél lehet az is, hogy másokat megörvendeztessünk. És immár erre is megvan az eszközünk.

Keresse a falinaptárt az EKE Gutin Osztályánál, a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségében, valamint a nagybányai Demokrácia Központban!

Ára 15 lej, EKE-tagoknak kedvezmény!

zonnyal vissza fog ide vágni. - olvassuk Balázs D. Attila legújabb könyvének előszavában. A Szép Magyar Könyv 2012 versenyében döntős Erdély Anno 1895–1944 című album szerzője ezúttal Torockót és környékét járja be a régi képeslapok segítségével. Időutazás Erdély e csodálatos részében, mely nem hiányozhat a természetszerető könyvespolcáról.

A könyv beszerezhető a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségében, a nagybányai Demokrácia Központban, valamint a régi főtéri antikváriumban.

Torockó és környéke régi képeslapokon

Orbán Balázs szerint, aki járt már Torockón, s "ki a természet nagyszerűségében élvezet talál, kire az eszményileg szépek hatása van", az nem tudja feledni e vidéket, és bi-

A Nagybánya és környéke tematikájú RÉGI FOTÓK és KÉPESLAPOK kulturális örökségünk részei.

Értékes információkat kaphatunk az adott kor fotográfiai látásmódjáról, építészetéről. Ne hagyjuk elveszni, szétszóródni e szellemi kincseket. Órizzük meg gyűjteményünkben vagy digitalizálva.

Ha fel szeretné ajánlani, avagy eladni fotóját, képeslapját megteheti a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségben vagy a 0746049696-os telefonszámon.

APRÓHIRDETÉSEK

- **FESTMÉNYEKET** vásárolok. A hirdetés érvényes egész évben. Telefonszám: 0262-275793, 0740-685721.
- Külföldi **GYŰJTŐ VÁSÁROLK**: régi, antik tárgyakat, festményeket, ezüst tárgyakat, faliórákat, zsebórákat, bronz szobrokat, 1945 előtti könyveket és képeslapokat. 0741-986855.
- Fogtechnikai laboratórium **FOGTECHNIKUST KERES**. Telefon: 0722-893776.
- Újrazománcozunk **FÜRDŐKÁDAKAT**, kétéves garanciával. 0740-864611.
- **TÁRSKERESŐ** – Egy 52 éves nőtlen férfi élettársat keres egy komoly, őszinte, becsületes nő személyében, 30-50 éves korig. Tel: 0744-837389.
- Idős hölgy mellé bejárónőt keresek heti egyszer 5 - 6 órára. Telefon: 0764 – 601 994

GYÁSZJELENTÉS

Mély fájdalommal tudatom, hogy a szeretett feleség, sógornő, testvér, nagynéni

**KOVÁCS MÁRIA
MAGDOLNA
(Magdi, a fodrásznő)**

2015 december 9-én életének 71-ik évében elhunyt. Szeretett halottunkat december 11-én (ma) 13 órakor helyezzük örök nyugalomra a római katolikus egyház szertartása szerint a Horea 1 városi temető ravatalozójából. Drága emléke szívünkben örökké él. Bánatos férje, Jani.

Fájó szívvel és örök szeretettel búcsúzunk sógorunktól

**SÜVEG LÁSZLÓ-tól
(Őcsi)**

Sógornői, Veronka, Irma, Böske és sógora, Imi.

GYÁSZJELENTÉS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, apa, após és nagyapa

SÜVEG LÁSZLÓ

december 3-án, hosszú szenvedés után elhunyt. Köszönetet mondunk mindazoknak, akik temetésén résztvettek és sírjára koszorút helyeztek. A gyászoló család.

RÉSZVÉTNYLÁNTÁS

Őszinte együttérzésem fejezem ki a gyászoló családnak, a szeretett férj

**SÜVEG LÁSZLÓ
(Őcsi)**

elvesztése miatt. Nyugodjon békében. Tarr Nusi

Őszinte részvétem régi jó kolléganőmnnek, Süveg Juditkának és családjának a drága férj, apa és nagyapa elvesztése miatt. Gájer Jolán

MEGEMLÉKEZÉS

December 14-én lesz 10 éve, hogy a szeretett férj, édesapa, nagyapa, a koltói

MÓRÉ RUDOLF

eltávozott szerető családjá köréből. Emlékét kegyelettel őrzi felesége Eszter, fia Lóránt, lánya Csilla, unokái Kriszta és Zsejke.

Szeretettel és fájó szívvel emlékezünk drága sógornőnkre

ANTAL KLÁRÁRA

Isten nyugosztalja békében. Sanyi és Marika

Szomorúan emlékezünk, 5 éve annak a napnak, amikor a drága feleség, édesanya és nagymama

ANTAL KLÁRA

örökre eltávozott szerettei köréből. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes. Örökké bánatos férje, leánya, veje és unokája.

Szomorú szívvel emlékezünk, december 14-én lesz 12 éve, hogy örökre eltávozott szerető körünkől a drága feleség, édesanya, nagymama

KATI ÉVA

Emlékét szívében őrzi a család.

Szomorú szívvel emlékezünk december 10-re, amikor 12 éve, hogy a szeretett apa, após, nagyapa

SZTUPÁR FERENCZ

örökre eltávozott közülünk. Emlékét kegyelettel őrzi fia, menyé és unokája.

**A BAHAMA
ÉLELMISZERÜZLET
elárusítónőt keres!**

**Telefonszám:
0262-211836**

Karácsonyi Vásár a Teleki Házban!

könyvek © kiadványok;
kézműves ajándéktárgyak;
magyar természetes
szerek és élelmek © méz;
méhészeti termékek;
ásványok © féldrágakövek;
Nagybánya-falinalptárak;
kézműves natúr szappanok;
kozmetikumok ©
Nagybánya-pólók és bögrék;
a Teleki Társaság helytörténeti kiadványai, stb.

**DECEMBER 19-20-án, SZOMBATON 10-21 óra,
VASÁRNAP 10-17 óra KÖZÖTT szeretettel várjuk!**

FOTÓ ÉS VIDEÓ EGY HELYEN!

Esküvők
Keresztelők
Céges rendezvények
Kulturális események
Iskolai, óvodai előadások
Fotókönyv készítése

**0746049696
0749316252
office@vardea.ro
www.vardea.ro**

VÁSÁROSNAMÉNY december 17. - 0747017580 Csoma Bea

**TELEKI
MAGYAR HÁZ**

**Hétfő-péntek – 15-21 óra között
Szombaton – 11-21 óra között**

**TELEFON: 0262-212668,
0744-919166; 0740-751490.**

**Adventi KÉZMÍVES Szombat
december 19-én 11-14 óra között.
RÉSZLETEK A JÖVŐ HÉTEN!**

- * **GYÓGYTORNA** – minden kedden 16.30 és 17.45 órától!
- * **OLVASS NEKEM!** – Minden szerdán 16 órakor a Házban!
- * **BABA-MAMA KLUB** - Minden szerdán 17.00 órától!
- * **TÁNC HÁZ** - minden hétfőn du. 5 órától aprók tánca, 6 órától közös népdaltanulás, 6,30-tól néptánc-táborosaink, 7,30-órától nagyok tánca. Oktatóink: Kása Zsolt és Melinda.

**IF IOSIP ANGELA
TEMETKEZÉSI
VÁLLALAT**

– Non Stop –

Koporsók, szállítás
és más szolgáltatások

– Horea utca 6. szám –

TELEFONSZÁMAINK:

**0262-215863; 0362-409464;
0745-337534; 0753-464805**

Egyszervolt Nagybánya

*... egy családi
fotógyűjteményben*

**FALINAPTÁR
2016-RA**

HOLNAPTÓL!

Ha kedvelték az „Egyszervolt Nagyban” sorozatban megjelent falinaptárainkat, örömmel jelentjük, hogy már nyomdába került és HOLNAPRA megjelenik legújabb, 2016. évi kiadványunk!

A 12+1 oldalas, lapozható falinaptár összeállításához felhasznált fotók és filmnegatívok ezúttal a Budapesten élő **Császy Alice** gyűjteményéből származnak, a képek javát édesapja, **Császy Pál** készítette 1940-44 között, valamint az 1960-as években, Nagybanán.

Az egyelőre 300 számozott példányban megjelenő falinaptár kiadói ára 30 lej lesz. Érdeklődni lehet holnap reggeltől a Teleki Magyar Ház irodájában és elérhetőségein!

*.... hogy karácsonyra
minden nagybanai
család otthonában
ott lehessen...*

**Boby Temetkezési
Vállalkozás**
**Teljes körű
temetkezési szolgáltatás**

**ÚJABB ÜZLET
nagy kellékválasztékkal
V. Lucaciu
(Felsőbányai) utca 162. sz.
(IMMUM buszmegálló)**

**Ingyenes szállítás
A legkisebb árak a városban
Non-stop telefonszolgálat**

**Nagybánya, Pácii tér 11. sz.
Mobil: 0745-234.589; 0742-009.306**

Büntetés a Dinamónak az idegengyűlölő rigmusokért

Tízezer lejes büntetéssel sújtotta a Hivatásos Labdarúgóliga (LPF) pénteken a Bukaresti Dinamo futballklubot szurkolói idegengyűlölő megnyilvánulása miatt.

A román sajtó szerint a fővárosi csapat drukkerjeinek magyarellenes rigmusai miatt szakította félbe a játékvezető az együttesnek a CSMS Iasi elleni bajnoki mérkőzését csütörtökön este. A bukaresti találkozót élőben közvetítő Digi Sport tévécsatorna honlapján közzétette a félbeszakítás pillanatait, de abból pontosan nem derül ki, hogy milyen rigmusokat skandáltak a Dinamo drukkerjei.

A honlap beszámolójában emlékeztetett, hogy a meccsre három nappal az után került sor, hogy az ügyészség egy székellyöldi merényletkísérlet megghiúsítását jelentette be. Ugyanakkor azt is megemlíttette, hogy a találkozót végigjátszotta a jászvásáriaknál *Bőle Lukács*, aki a Liga 1 egyetlen magyarországi játékosa.

A fantasztikus Cseh az Eb-csúcs ellenére sem elégedett

Cseh László nem elégedett azzal, hogy kontinenscsúccsal lett aranyérmes vasárnap az izraeli Netánjában zajló rövidpályás úszó Európa-bajnokságon 200 méter pillangón, mert világrekordot szeretett volna elérni.

Cseh - aki három elsősséggel zárta a viadalt - az M4 Sportnak elmondta: a világcúscsot célozta meg, de olyan sokkal vezetett a többiek előtt, hogy szinte egyedül kellett úsznia.

– Kicsit elégedetlen vagyok a világcúscs elmaradása miatt. Látszik, hogy kell még edzeni, hogy ez sikerüljön – mondta Cseh.

A 34. percben félbeszakított mérkőzést tíz perc szünet után folytathatták a csapatok. Közben a Dinamo stábjá megpróbálta csitítani a szurkolókat, akik közül többen távoztak a mérkőzésről, amely gól nélküli döntetlennel végződött.

Az LPF nagyon hamar megtorolta az incidenst. Pénteki közleménye szerint a labdarúgóliga a történet miatt tízezer lejes pénzbírságot rótt a Dinamo klubra, amelyre a fegyelmi szabályzat alapján ötezertől 70 ezer lejig terjedő büntetést, valamint egy zártkapus, szurkolók nélküli mérkőzés elrendelését szabhatnak.

Az eset kapcsán az MTI megjegyzi, Romániában első alkalommal fordult elő, hogy a szurkolók xenofób megnyilvánulásai miatt félbeszakítottak első osztályú bajnoki mérkőzést. *(Krónika)*

Hosszú Katinka hat arany- és egy ezüstérmet szerzett Netánjában, utolsó számában, 400 méter gyorsan kapott ki.

– Talán örülök is ennek, mert van, ami motivál a továbbiakban. Összességében jobban sikerült ez az Eb, mint ahogy reméltem. A 400 méter gyorsan még soha sem úsztam négy percen belül, most ez is összejött.

Kapás Boglárka Hosszú mögött csapott célba és lett harmadik.

– Rég versenyeztem ilyen jól. Annak ellenére lettem bronzérmes, hogy a 400 gyors nem a főszámom.

(MTI)

Magyarország kész fizetni a sportközvetítési jogokért

Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes a Magyar Állandó Értekezlet (Máért) XIV. ülése után tartott sajtótájékoztatón bejelentette, Magyarország kész megvásárolni a sportesemények sugárzási jogait a Kárpát-medence magyarlakta területeire.

Arról, hogy a sportközvetítéseket nem tudják magyar nyelven nézni a külhoni magyar területeken élők, azt mondta: erről már folynak a tárgyalások. Semjén Zsolt beszámolt arról, hogy a magyar kormány nevében az unió szakbiztosához és a Jean-Claude Juncker által vezetett bizottsághoz fordult, a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alaptól (MTVA) pedig egy szakmai levelet küldött.

Véleménye szerint jó esély van arra, hogy belátható időn belül megálapodás születik a magyar álláspontnak megfelelően. Ugyanakkor megjegyezte: a kérdésre Brüsszelben versenyjogot korlátozó helyzetként tekintenek – számolt be az MTI.

Emellett a jogtulajdonosok felé pénzügyi ajánlatot tettek, azaz Magyarország kész megvásárolni a sugárzási jogokat a Kárpát-medence magyarlakta területeire.

Megkeresték az érintett államok médiumait is, hogy kétoldalú megálapodásokat kössenek – jelezte. Magyarország nyitott arra, hogy az ott élő románság románul nézhesse az o-

limpiát, cserébe például az erdélyi, felvidéki magyarság pedig magyarul nézhesse a közvetítéseket. Ez ügyben is jól állnak, csak Romániával nem sikerült megállapodni, de még egyszer ajánlatot tettek – jelezte.

Kérdésre közölte: a tárgyalásokat alapvetően az MTVA folytatja majd le, a költségvetési fedezet rendelkezésre áll.

Mint ismeretes, több jelentős esemény közvetítési joga kizárólag egy adott ország területére vonatkozik, így fordult az elő, hogy például a téli olimpia sugárzásakor Romániában elsötétült a magyar közszolgálati csatorna, de hasonló geokódolásra kell számítani a riói nyári ötkarikás játékok idején, vagy a labdarúgó-világversenyek közvetítésekor.

Az MTVA által sugárzott sportesemények nyár óta az erre a célra létrehozott M4 Sport csatornán láthatók, amelyet a romániai kábélszolgáltatók nem iktattak be kínálatukba. A közvetítések nagy része ugyanakkor még interneten sem követhető az online geokódolás miatt. *(Krónika)*

Dárdait választották az év edzőjének

Dárdai Pál, a Hertha BSC labdarúgócsapatának magyar vezetőedzője végzett az első helyen az edzők között a berlini Év Sportolója választáson. A berlini sportélet legjobbjaait 1979 óta díjazák az évzáró gálán.

A portál azt írja, a magyar tréner a szavazatok 16,34 százalékát kapta meg.

A 36. alkalommal megtartott berlini Év Sportolója gálán az év legjobb férfi és női sportolóját, csapatát és edzőjét díjazták.

A Berliner Zeitung Dárdai Pálról az írta, hogy játékosként több volt benne a küzdeni akarás, mint a tehetség. „Dárdai Pál edzőként a csapatszellemet, a játékkultúrát és a harci erőt egyesítette” a Herthánál - írják.

A legjobb berlini férfi sportolónak ökölvívó Arthur Abrahamot, a legjobb női sportolónak öttusázó Lena Schöneborn, az év csapatának pedig a Füchse Berlin férfi kézilabdacsapatát választották. *(atv.hu)*

Öngyilkos merényletet akadályoztak meg a kézilabdázók

Könnyen lehet, hogy az orosz válogatott átlövő, Alekszej Rasztvorcev terrorcselekményt akadályozott meg, miközben csapatával hazafelé tartott Portugáliából.

A Vardar korábbi sztárja, Alekszej Rasztvorcev Portóban játszott a Vojvodinával a kézilabda Bajnokok Ligájában. A Frankfurtban keresztül Belgrádba tartó repülőn egy Jordániából érkezett utas megpróbálta a levegőben kinyitni a gép ajtaját, majd be akart hatolni a pilótafülkébe, és talán sikerült is volna neki, ha nem Rasztvorcev ül az első sorban.

Az orosz játékos – a csapat másod-edzőjével, Milan Markoviccsal – rávette magát, és ketten legyűrték az öngyilkos akcióra készülő férfit. A Sport-Media.mk beszámolója szerint Rasztvorcevek maguk közé vették a merénylet, aki a Belgrádig hátralevő úton megmoccanni sem mert. A gép rendben leszállt, a férfit őrizetbe vették.

Az utasok elmondták, a férfi már a felszálláskor gyanúsán viselkedett. A tanúk szerint csak az orosz játékos gyors reagálásán múltott, hogy nem történt tragédia. A Lufthansa szóvivője a sajtónak elmondta, hogy az utasok nem voltak közvetlen veszélyben, repüléskor nem lehet kinyitni a gép ajtajait.

Milan Djukic, a klub elnöke a Vajdasági RTV-nek azt mondta, a problémás utas már a beszálláskor gyanúsán viselkedett. „Az volt a benyomásom róla, hogy pszichikailag nem éppen sta-

bil. A repülőút során többször váltott ülőhelyet, végül velem is szóba akart elegyedni. Éppen ennek a beszélgetésnek az alapján gondolom, hogy nem volt teljesen stabil, mert két-három perc alatt vagy tíz különböző kérdést tett fel, egyik témáról a másikra ugrált” – mesélte Djukic. Hozzátette ugyanakkor, hogy a helyzet nem volt olyan drámai, mint amilyennek első pillantásra tűnt.

Nikola Mirkovic, a kézilabda-klub elnöke pedig arról beszélt a Belgrádi Rádióknak, hogy a legtöbb utas észre sem vette, hogy mi történik, csak azt látták, hogy valami mozgolódás van elől. Az út végén a rendőrségtől tudták meg a részleteket. Egyes szerb hírportálok szerint a férfi azt kiáltozta, hogy csatlakozni akar Allahhoz – mégpedig a többi utassal együtt.

A hősies Rasztvorcev számára ez volt a hétvége egyetlen szép emléke, a Porto ugyanis iszonyúan elverte a Vojvodinát (37-15). *(origo)*

**Az oldalt összeállította:
SIMORI SÁNDOR**